

Posúdenie magisterskej diplomovej práce Bc. Andreja Bobáka

Autor v kyberpriestore: porovnanie súčasnej pozície autora a autorskej anonymity s teóriami Michela Foucaulta a Rolanda Barthesa

Katedra elektronické kultury a sémiotiky

Fakulta humanitných štúdií, Univerzita Karlova v Praze

Pokus o uplatnenie koncepcie autora a autorskej funkcie, ako ju vo svojich štúdiách načrtli R. Barthes a M. Foucault, na prostredie kyberpriestoru je bezpochyby v súlade s metodologickou a obsahovou orientáciou študovaného odboru, pretože sľubuje tak možnosti preveriť pojmové nástroje postštrukturalizmu, ako aj príležitosť pre analýzy súčasných procesov prebiehajúcich v mediálnej oblasti. Zámer, s ktorým prichádza autor diplomovej práce treba preto privítať, a to tým väčšmi, že v jeho pozadí, ako sa dozvedáme na úvodných stránkach, je osobný záujem vychádzajúci z účasti na skúmanom literárnom podujatí.

Pokiaľ ide o hodnotenie dosiahnutých výsledkov, budeme vychádzať z toho, čo si autor sformuloval ako hypotézu svojich skúmaní. V tejto formulácii sa opakovane vyskytuje výraz „aplikovateľnosť“ – autor predkladá hypotézu, že Barthesova a Foucaultova teória autora sú aplikovateľné v prostredí nového média na zvolenej stránke (s. 9 – 10). Ak aplikovateľnosťou rozumieme samu možnosť ukázať, že v tejto konfrontácii uvedené teórie nestratili platnosť, potom môžeme autorovi priznať, že proponovaný cieľ dosiahol. Ak však budeme očakávať, že pri tejto aplikácii sa ukážu niektoré nové, nie celkom zrejmé stránky skúmaného obsahu a že z tejto konfrontácie prípadne vyvodíme aj niektoré korekcie vzťahujúce sa na teórie, potom už predkladané výsledky nebudú celkom uspokojivé.

Z tohto druhého hľadiska nás neuspokojujú už tie časti práce, kde autor referuje o štúdiách, v ktorých Barthes a Foucault vyjadrili svoje stanoviská k pojmu autora. Príslušným stránkam chýba analytickejší ponor do problematiky a predovšetkým im uniká širší kontext, v rámci ktorého sa reprodukované názory zrodili. Pri práci tohto zamerania by sme naozaj mohli očakávať viac než tvrdenia prevzaté z Wikipédie. Konkrétnejšie povedané, očakávali by sme napríklad, že sa pri diskusii o Barthesovom článku objavia jeho upozornenia na zvýraznenie úlohy čitateľa, jeho reflexiu spoločenských, ekonomických a právnych predpokladov autorstva a pod. Tieto očakávania sa textom diplomovky nenapĺňajú.

Časti venované stránke *pismak.cz* rozpaky nad nedostatkom analytickejšieho prístupu iba prehľbujú. Je dosť zarážajúce, že autor, ktorý bez povšimnutia prešiel nad upozoreniami na právne a ekonomické určenia autorstva u Barthesa a Foucaulta, teraz v plnom znení reprodukuje pravidlá tejto stránky. Celkovo je táto časť poznačená mechanickým preberaním textov a stránok z internetového portálu. Istý pokus o naplnenie interpretačného poslania nachádzame až na posledných stránkach, predkladané výsledky sú však uspokojivé len vtedy, keď aplikáciu chápeme v prvom z uvedených významov. Veľmi tézovite vyznieva najmä časť venovaná Foucaultovi. Niektoré z uvedených tvrdení (napr. tvrdenie „o identifikácii autora“, s. 57) svedčia o nepochopení Foucaultovho prístupu k autorstvu.

Ako som už nepriamo upozornil v predchádzajúcich častiach posudku, prekladaná diplomová práca je z hľadiska štruktúrie textu poznačená disproporciami v prospech opisných a niekedy priamo reproduktívnych pasáží. Z jazykovej stránky je práca vcelku prijateľná, autor sa však nevyhol viacerým pravopisným chybám (s. 6 a i., skoro na každej strane). Zo štylistického hľadiska nevhodne pôsobia autorove sklony k nadnesenému prejavu (bol Barthes naozaj „uznávaným akademikom“, ako tvrdí na s. 9?) a formulovaniu ťažko

zrozumiteľných a ničím neargumentovaných tvrdení (napr. tvrdenie na s. 54, že „české slovo písmák, je v podstate synonymom Barthesovho pojmu pisateľ“; alebo v závere, s. 61: „Internet sa takto nestáva tvorcom, ale nástrojom, ktorý sa prispôsobuje vývoju ľudského chápania autora ako takého.“).

Predkladaná diplomová práca rešpektuje pravidlá uvádzania zdrojov, pramene sú uvedené v zozname literatúry.

Navrhujem, aby práca Bc. Alexandra Bobáka bola prijatá k obhajobe a predbežne navrhujem známku 3.

Prof. Miroslav Marcelli, PhD.